

GUDSTJENESTE

Julaften

Fjellhamar kirke 24. desember 2013

Lukas 2,1-14

PREKEN

BIBELTEKSTEN

Lukas 2,1-14 – fortelles og dramatiseres.

Vet du på hvordan den første julesangen lød? Vi har teksten, men vi vet ikke hvordan melodien lød. Himmelsk vakker, var den nok, tør jeg påstå, for det var engler som sang den. På Betlehemsmarken. Vi sang den nettopp og synger det i alle gudstjenestene når vi skal prise Gud: Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden blant mennesker som Gud har glede i.”

Før det hadde en engel talt til dem. Om ikke å være redde, om et godt budskap til hele folket – at Messias, Herren, var født. Tegnet var et lite barn som lå i krybben. Selv englene både talte og sang når de skulle komme med sitt budskap. Det er et godt radarpar.

Og det er jo det vi veksler mellom i hele gudstjenesten. Tale og sang. Men som prest må jeg jo innrømme at sangen og musikken har noe klare styrker. Når vi har noe på øra er det som oftest musikk, er det ikke? Ikke prestens taler i hvert fall. Musikken når dypere inn, tar tak i følelsene, begeistrer mer. Jeg har enda ikke opplevd at noen har begynt å danse når jeg taler. Ser ikke ut til at det skjer i dag heller. Men musikk og sang kan få oss til å danse. Musikk og sang knytter

oss sammen når vi synger sammen. I kor eller her i kirken. Og når vi blir gamle og roter med det meste så er det jo sanger det som huskes.

Ingenting gir oss jul og julestemning mer enn julesangene. Juleevangeliet er jo den underliggende fortellingen som alle julesangene bærer til oss med sine ulike ord og bilder, på rim og rytme. Men fra den første julesang på Betlehemsmarken har juleevangeliet mer enn noe annet blitt gitt videre og båret gjennom 2000 år og frem til oss av de mange julesangene. Nå til jul har vi fått en ny salmebok. Vi har bestilt den og 9. februar skal vi ha fått den til oss og da har vi en stor salmebokgudstjeneste hvor vi markerer det. Blant disse 900 salmene finner du mange gamle kjente og kjære, men også 250 nye. I mange sjangre, fra hele verden, til alle aldre og situasjoner. Her er levd liv, kamper, tro og håp gitt oss på vakkert vis. Sanger som vi vil følge oss ved livets store dager, i glede og sorg: Dåp, bryllup, begravelse. En skatt.

Julesangene har sin selvskrevne plass i salmeboka. Alle de kjære er her, men nå også Prøysens ”julekveldvisa”, Tore Aas ”En stjerne skinner i natt”, Eidsvåg med ”I en stall” og Carolas ”Vem har tent en stjerna”.

Den siste julesangen er ikke skrevet. Men alle henter de sin inspirasjon fra fortelling om barnet i krybba og den første julesangen som lød julenatt over Betlehemsmarken: Ære være Gud i det høyeste og fred på jorden blant mennesker Gud har glede i. Gjennom englesangen kom Gud til oss med bud om fred på jord. Guds hjerte er full av den drømmen.

Nelson Mandela ble begravet nylig. Han satt 27 år i fengsel. Det er lenge. Husarrest en dag er jo grusomt. En måned i fengsel hadde vært tøft å holde ut. Mandela satt i 27 år. Fra han var 43 til 70 år. De

beste årene av sitt liv. Mye på enecelle og han ble torturert. Det må vært mange tunge stunder. Hvor lett er det da å komme ut bitter, deprimer, hard, og hevnlysten? Vi kjenner historien. Mandela kommer smilende ut med en tro på fremtiden. Ved ønske og vilje til å tilgi og forsoning. En av historiens sterkest fortellinger om forsoning, fred og rettferdighet. Mandela er ingen perfekt mann. Det vet vi. Men han har tent et håp i en hel verden. Om fred og rettferdighet.

Hvordan var det mulig at Mandela kom ut sånn? Mandela kunne ikke gjøre det tror jeg uten at han hadde fred i hjerte. Han hadde fred med Gud, han hadde tilgitt de som fengslet han, og forsonet seg med livet slik det ble. Guds drøm om fred på jord handler også om å ha fred med Gud, med seg selv og fred i hjertet.

Det er så mange stemmer i oss og rundt oss om hvordan vi skal være. Være perfekte. Hjemmet og interiøret, barna, maten vi lager, kroppen som skal være både vakker og veltrent. Morsomme og interessante. Er du ikke vellykket og perfekt så er det din egen skyld. Det er mange i dag som sliter med skam. At de ikke er bra nok. Gud sier: Du er bra nok. Du er unik og verdifull, elsket av Gud. Du er perfekt fordi du er den du er. Gud vil gi oss fred med oss selv. Vi er unike og verdifulle akkurat sånn vi er.

Det vanskeligste å få fred med er jo når jeg har dumma ut. Sagt dumme ting, gjort noe dumt. Når det er noe vondt, en konflikt, mellom meg og en annen. Hvor bare en ting nytter: Å be om, eller gi tilgivelse. Fra Gud og mennesker. Alt dette kan gi det viktigste: Fred i hjerte og fred med deg selv. Uten det er vi tikkende bomber av ufred. Som plutselig går av. Vi sprer det hjertet er fullt av. Hvordan kan det blir godt i et hjem hvis de som bor der har uoppgjorte ting med hverandre og andre, føler seg mislykket og stygge, og mindre verdt enn andre? Fred i hjerte, med Gud og seg selv, gir fred i huset

og hjemmet. Fred i hjemmet er det beste utgangspunkt for å bidra til fred i nabolaget og på skole/jobb. Eller i en hel verden som Mandela.

Sør-Afrika, Norge og Fjellhamar – trenger mange nye små Mandela'er. Nye små Mandela'er som har fred med Gud, fred med seg selv, fred i hjerte og som sprer tro og håp, kjærlighet og tilgivelse, forsoning og solidaritet der de lever. Det er julens budskap og Guds drøm for oss. Legg merke til hvor mange julesanger som synger om fred, slik som siste verset på Deilig er jorden.